

TARTALOM

A szerkesztők előszava	7
------------------------------	---

A/

Békési Imre: A kettős szillogizmus értelmezése és alkalmazásai

I. A KETTŐS SZILLOGIZMUS ÉRTELMEZÉSEI

A szerző előszava	13
0. Előzmények	15
0.1. A <i>de</i> kötőszó környezetstruktúrája	15
0.2. Az interpretációs megközelítés	15
0.3. A kötőszóegységek	15
0.4. A konstrukciótípusok	16
0.5. Az implicit konstituensek	17
0.5.1. Az elvi jelentésszerkezet szintjei	17
0.5.2. A <i>practical inference</i>	19
1. A kettős szillogizmus megközelítései	21
1.1. Logikai megközelítések	21
1.2. Nyelvészeti-mondattani megközelítések	24
1.2.1. Egy állandósult kifejezés empirikus vizsgálata	24
1.2.2. Nyelvészeti-logikai-pragmatikai párhuzamok	27
1.2.3. A tömbösödés	31
1.3. Interpretációs (retorikai, szemiotikai) megközelítések	42
1.3.1. A jelentésszerkezet retorikai megközelítése	42
1.3.2. Az implikációk konvencionális, valamint konverzációs tartalma	43
1.3.3. Az ellentétfajták jelentésszerkezeti szerepe	44
1.3.4. Kísérlet a jelentésszerkezet reprezentálására	46
2. A kettős szillogizmus értelmezése	47
2.1. A kettős szillogizmus fogalma	47
2.2. A kettős szillogizmus konstituensei	52
2.2.1. A gyakorlati szillogizmus lépései	52
2.2.2. Az elvárástörítés és a tagadás	53
2.2.3. A szövegmondatok mint kijelentések	54
2.2.4. A <i>de</i> utáni kijelentés állító/tagadó minősége	56
2.2.5. A feltételes múlt jelentésszervező szerepe	58
2.2.6. Elemi és összetett struktúrák	68
2.2.7. Ellentétfajták jelentésszervező szerepei	75

2.2.7.1. Az elvárástörő ellentét elvi paradigmája	75
2.2.7.2. Az elvárástörés és a megengedés elméleti-tapasztalati vizsgálata	83
2.2.8. Az érvelés okozati-oki láncolódása	88
2.2.9. Az ellentét elvárástörő, valamint megengedő fajtái	90
2.2.10. A beágyazott láncolódás	98

II. A KETTŐS SZILLOGIZMUS ALKALMAZÁSAI

3. Nyelvhasználati alakulatok jelentésszerkezeti vizsgálata	109
3.1. Néhány kötőszóegyüttes jelentésszerkezeti elemzése	
<i>De hisz, de hát, pedig hát</i>	109
3.2. A kizáró ellentét és a kifejtő magyarázat együttes szereplése	118
3.3. További vizsgálódások a kizáró ellentét körében	138
3.4. A tagadó mondat a kizáró ellentét előtagjában	140
3.5. A <i>márpedig</i> kötőszó helyzetei és szerepei	144
3.6. <i>Mégis, mégsem</i>	157
3.7. Szókapcsolatok jelentésszerkezeti háttere	159
3.7.1. <i>De hiába, mert</i>	159
3.7.2. <i>De legalább</i>	168
4. Szépirodalmi szövegek elemzése	172
4.1. A környezetstruktúra implicit elemei	173
4.2. Kép – szöveg – mentális kép	175
4.3. A regény első mondata	184
4.4. Hangsúly és szerkezet	197
4.5. Egy ellentétes szerkezet elő- és utótagja	201
4.6. Egy Ady-versszak szemantikai-pragmatikai megközelítése	205
4.7. Egy jelentésszerkezet szemantikai-pragmatikai és szintaktikai összetevői	208
5. Egy adalék a magyar történeti szövegtanhoz	
<i>A Halotti Beszéd</i> jelentésszerkezeti elemzése	216

III. ÖSSZEGZÉS ÉS KITEKINTÉS

1. Egy tudománytörténeti jóslat	235
2. Hogyan tovább?	237

IV. IMRE BÉKÉSI: THE INTERPRETATION AND APPLICATIONS OF THE DOUBLE SYLLOGISM

0. The term <i>double syllogism</i>	265
1. An empirical study of the set expression	269
2. The place of concession in contrastive structures	275
3. A theoretical-empirical analysis of restriction and concession	293

**B/
Általános információk (Vass László)**

Bibliográfiák	311
Repertóriumok	318